

Epidemiologische surveillance van hantavirose

Orthohantavirus spp. - 2019

Auteurs: L. Geebelen, M. Depypere, L. Cuypers, P. Maes

Hoofdpunten

- Met 145 gerapporteerde gevallen (1,3 per 100.000 inwoners) was het jaar 2019 een epidemisch jaar voor hantavirose in België.
- Er was opnieuw een hogere incidentie in het zuidoosten van België, met name aan de grens met Frankrijk (provincies Namen en Luxemburg). Het aantal gevallen van hantavirose was echter in de meeste andere provincies toegenomen waardoor de incidentie in 2019 hoger lag in een grotere regio (voornamelijk de provincies Luik en Henegouwen).

Informatiebron

- Epidemiologische surveillance door het [nationaal referentiecentrum \(NRC\)](#) (UZ Leuven), het [netwerk van peillaboratoria](#) en verplichte melding van bevestigde gevallen in Brussel en Wallonië. De gegevens van de verschillende bronnen werden samengevoegd om rekening te houden met dubbele meldingen via verschillende bronnen.

Gevalsdefinitie

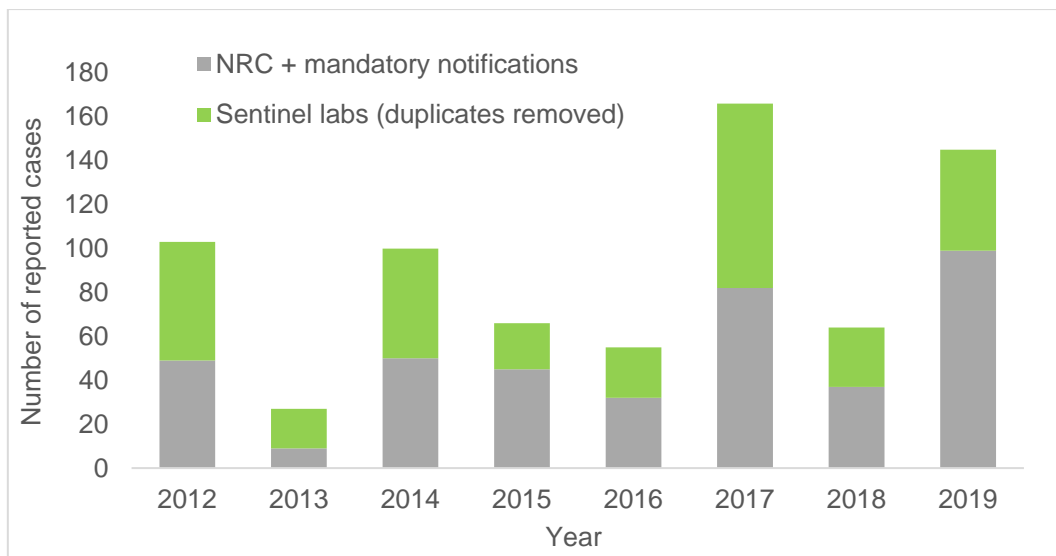
- Bevestigd geval: minstens één van de volgende criteria:
 - detectie van hantavirus-specifieke IgM (in combinatie met hantavirus IgG)
 - detectie van hantavirus nucleïnezuur in een klinisch monster
 - detectie van hantavirus antigeen door immunohistochemie.

Epidemiologie

- Aantal gevallen: 88 gevallen werden gerapporteerd door het NRC (allen behorend tot serotype *Puumala*) en 11 door de verplichte melding. Het netwerk van peillaboratoria registreerde nog 46 bijkomende gevallen. In totaal werden er in 2019 dus 145 unieke gevallen gemeld via de verschillende bronnen, dit komt overeen met 1,3 gevallen per 100.000 inwoners.
- Geslacht: de grote meerderheid van de gevallen waren mannen (70%).
- Leeftijd: spreiding tussen 11 en 81 jaar met een mediaan van 43 jaar. De verdeling is vergelijkbaar met vorige jaren.
- Variatie tussen jaren: Het totale aantal gevallen van hantavirose geregistreerd in 2019 lag iets lager dan in het piekjaar 2017. Meer specifiek lag het aantal gevallen geregistreerd door het NRC te UZ Leuven hoger dan in 2017 terwijl het aantal geregistreerd door het netwerk van peillaboratoria lager lag (Figuur 1). Vergeleken met het jaar 2018 (geen piekjaar) lag de incidentie van hantavirose in 2019 in alle provincies hoger.
- Seizoenstrend: er was een lente-zomerpiek in het aantal gerapporteerde gevallen, echter werden er minder gevallen gemeld in de maand juni in vergelijking met voorgaande jaren (Figuur 2).
- Plaats: Hoewel hantavirose in het jaar 2019 in alle Belgische provincies werd gerapporteerd, lag het aantal gerapporteerde gevallen per 100.000 inwoners opnieuw

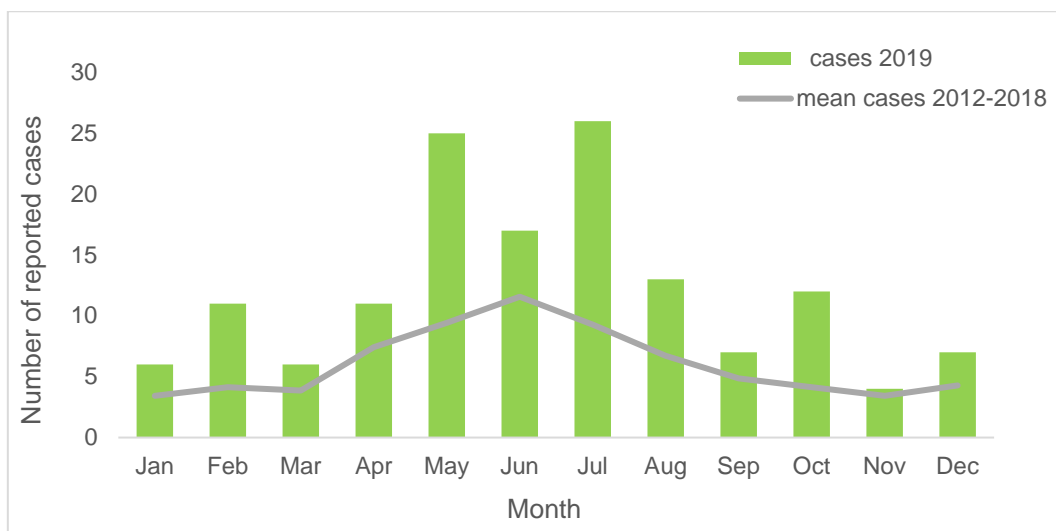
hoger in het zuiden van België. De provincies Namen en Luxemburg vormden in de periode 2012-2018 duidelijke hantavirus foci met een gemiddelde van respectievelijk 3,2 en 2,9 gevallen per 100.000 inwoners (Figuur 3a). In 2019 lag het aantal gevallen in deze provincies niet hoger dan dit gemiddelde (respectievelijk 2,6 en 2,1 gevallen per 100.000 inwoners), maar werd een toename waargenomen in bijna alle andere Belgische provincies (voornamelijk in Limburg en Luik). Een hogere incidentie werd daarbij vooral gerapporteerd in Luik (2,2 gevallen per 100.000 inwoners) en Henegouwen (2,1 gevallen per 100.000 inwoners) (Figuur 3b).

Figuur 1: Aantal gerapporteerde gevallen van hantavirose per jaar, België, 2012-2019
(Bron: Netwerk van peillaboratoria, NRC en verplichte melding)

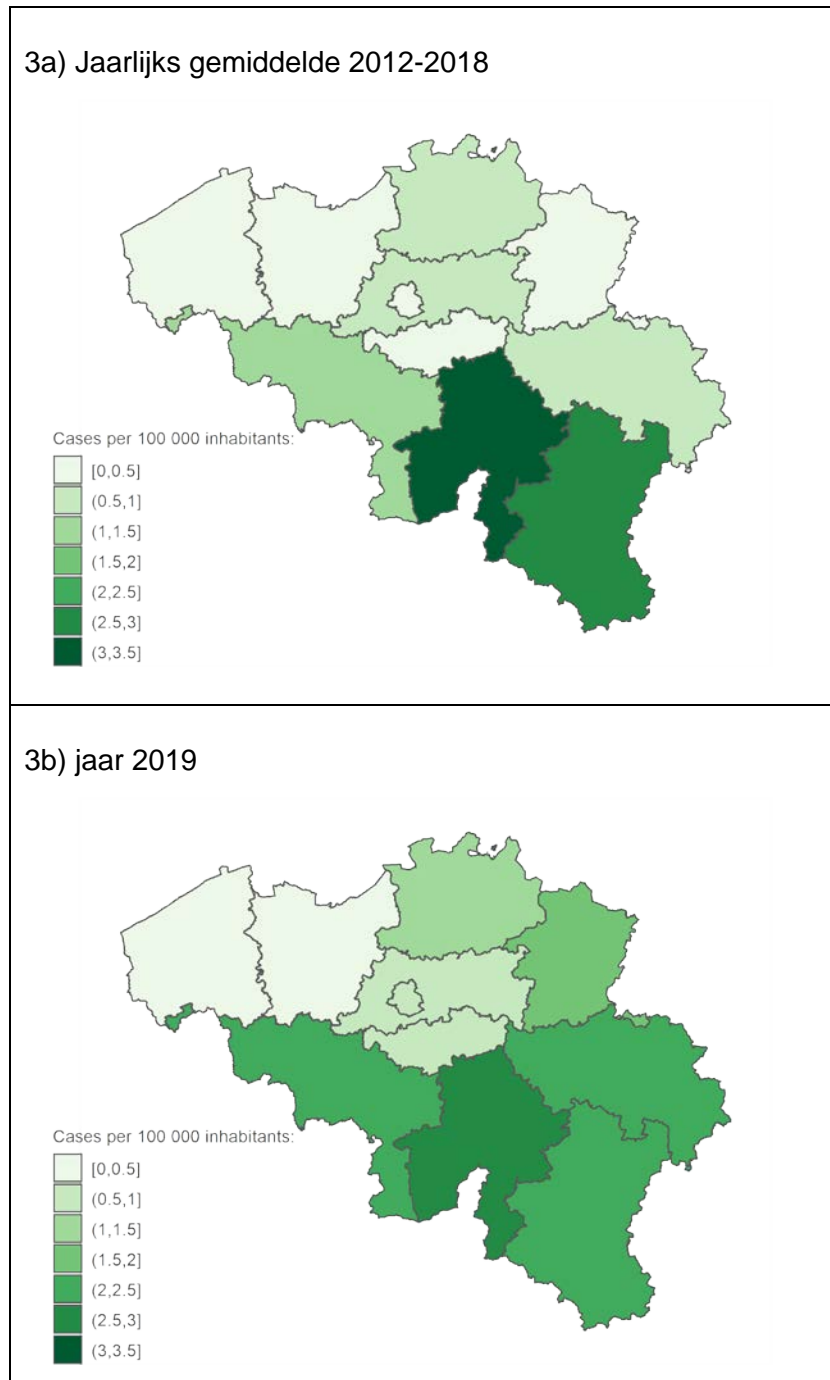

Figuur 2: Maandelijks verdeling van gerapporteerde gevallen van hantavirose, België, 2019 en gemiddelde periode 2012-2018

(Bron: Netwerk van peillaboratoria, NRC en verplichte melding)

Figuur 3: Ruimtelijke verdeling van gerapporteerde gevallen van hantavirose per 100.000 inwoners, per provincie, België, a) periode 2012 - 2018 en b) 2019
 (Bron: Netwerk van peillaboratoria, NRC en verplichte melding)

Belang voor volksgezondheid

Het jaar 2019 was een epidemisch jaar voor hantavirose in België waarbij het totale aantal gerapporteerde gevallen iets lager lag dan in het piekjaar 2017. Ook in buurland Duitsland werd een sterk verhoogd aantal gevallen van hantavirose gerapporteerd in beide jaren met een iets hoger aantal in 2017. In Frankrijk lag het aantal gevallen in 2019 wel hoger dan in 2018 maar bleef het een stuk lager dan in 2017. De hogere incidentie van *Puumala orthohantavirus* (PUUV)-infecties (nephropathia epidemica) in West-Europa kan gelinkt

worden aan een toename in densiteit van rosse woelmuizen (de gastheer). Deze toename kan verklaard worden door een verhoogde beschikbaarheid van voedsel en zachte weerscondities in de voorgaande herfst - winterperiode. Ook in 2012 en 2014 werd een lichte verhoging van hantavirose waargenomen, maar de stijging in 2019 was net zoals die in 2017 beduidend meer uitgesproken. De gerapporteerde gevallen van hantavirose in België werden op basis van serologie geassocieerd met *PUUV*-infecties; dit geeft echter geen 100% zekerheid over het hantavirus species. Daarnaast zijn er vanuit onze surveillancebronnen geen klinische gegevens beschikbaar die toelaten om de ernst van de gerapporteerde gevallen te evalueren.

Hantavirose door PUUV (nephropathia epidemica) gaat typisch gepaard met acute koorts, hoofdpijn en malaise, matige proteïnurie, oligurie en een toenemende nierinsufficiëntie met hevige pijn in de nierloges. Hemodialyse is geïndiceerd bij 5-7% van de patiënten. Nephropathia epidemica leidt zelden tot bloedingen en in minder dan 1% van de klinische gevallen tot de dood. De meeste patiënten herstellen binnen 2-3 weken zonder verdere gevolgen. Eens de infectie werd doorgemaakt, zorgen antilichamen voor een levenslange bescherming.

Meer informatie

- Zorg en Gezondheid. Richtlijn hantavirose. Beschikbaar via: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/hantavirose>
- European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Facts about hantavirus: Beschikbaar via: <https://ecdc.europa.eu/en/hantavirus-infection/facts>
- European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Hantavirus infection - Annual Epidemiological Report for 2019. Beschikbaar via: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/AER-hantavirus-2019.pdf>